

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNPAL REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemléi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőséghez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők. ...
Hirdetések, valamint nyilvántartási közlemények árszabály ... szerint számíttatnak. ...

Erkölcsek.

Állandó rettenésben élünk. Személy és vagyonbiztonságunk határozottan zéró fokon áll. A pénzember, az iparos, a kereskedő, ha lefekszik ma, nem tudja, vajon miként éri a holnapot. Rablás, gyújtogatás, gyilkosság napirenden van. Csodálatos elfajulását látjuk nemcsak az erkölcsöknek, de azoknak az indító okoknak is, amelyek a tisztességes megélhetést mozdítják elő. Nem kell a munka. Nem kell a megélhetés tisztességes eszköze. Nem kell az emberi egyszerű lélekkel összeforrt munkára indító gondolat. Ki kell azokat kergetni abból a lélekből mindent. Könnyű megélhetést keresnek sokan, ha börtön árán, ha a tisztesség árán, ha vér árán, de könnyű megélhetést.

A mi a Zsilvölgyben a közelpapokban történt, az már több, mint rendes állapot. Ehhez külön élet, külön berendezkedés, külön viszonyok kellenek. Az utca adja az uralkodó elemet. A söpredék dirigálja a vagyont, sőt az emberi életet. A detektív regények, a mozik, a ponyva írás, a krajcáros újságok félelmetes gyorsan hatnak azokra, akik azokat olvassák, látják, megértik sőt félreértik. A munkásnép között sok a burján. A munkásnép nagy kvantumot ad utonállókból, gyilkosokból. Vagy talán csak bitorolják azok a börtönre predesztinált alakok ezt a tisztességes nevet: munkás. Ugy látszik azokat az időket éljük, amikor nem az az ismerős, aki közelünkben él, de az, aki éjjel késsel mutatkozik a portákon, hogy kölcsön kérje azt a kis vérünket is, amire pedig szükségünk lenne már csak azért is, mert nekünk össze van forrva az életünk e völgy előhaladásával.

És a védelem? Erről akarunk éppen beszélni. Mert ez már valóban képtelenség, hogy akkor, amikor minden ember, kicsi-nagy egykint rémhistóriákkal foglalkozik s fegyverkeznek ellenünk, mert naponként riasztóbb-riasztóbb hírek járnak be hajlékainkat, olyan szervezetünk nincsen, amely a siker reményével szállhatna szembe a személy és vagyonbiztonság e parazitáival. Ugyszólván hetenként tárgyaljuk a gyilkosságok, rablások egész sorozatát, ugyszólván hetenként kérjük az illetékesek érélyes intézkedését és — semmi sem történik. Az a kis, szinte nevéstégesen kis csendőrség nem a mi speciális életünk körítésére való. Pár ember, ha a fegyver hatalma birtokában van is: pár ember. Ez a nagyrabecsülendő katonai szervezet is csak úgy felelhet meg a hivatásának, ha az számánál fogva is azzá lesz, ami: bennünket megvédeni tud és megvédő fájlankszá.

Tudjuk mi azt, hogy amíg az intenzív kultúra el nem foglalja a mi rohamosan fejlődő völgyünket, addig ki vagyunk téve ennek a züllött invázióknak. Tudjuk, hogy a stabil munkás megalkotása elfogja oszlatni ezt a rémet is. De mikor lesz az, mikor nálunk egészséges állapotok fognak kulminálni az egész periferián? Mikor lehetünk teljes biztonságban azokkal szemben, akik a mi kultúr életünket ázsiaivá sülyesztik? Ehhez védelem kell, mégpedig nem akkor, mikor a mi vagyonunkkal s vérünkkel fogjuk megpecsételni annak a tudását, hogy ez így van.

A vallás szerepe a nő életben.*)

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az emberiség fejlődésének és művelődésének történetében a középpontban látom a nőt. Hiszen tőle születnek, az ő keblén nevelődnek azok a történelem poronján egymásután következő nemzedékek, a melyek mindig nagyot műveltek, valahányszor az anyák, a kik őket nevelték, az isteni szeretetben nevelték őket. De valahányszor az anyák eltévedtek, mindannyiszor törpék voltak tetteik és lélekből a nemzedékek is. A történelmet hívom tanúbizonyságnak, midőn azt állítom, hogy a görög és római nép azért pusztult el, mert az anyák lelkeit nem ihlette meg az erkölcs tisztaságának ez az ereje, a melyre egyedül a krisztusi szeretet képesíti a nőt. Tacitus a rómaiak híres történetírója mondja, hogy a nő lelkében bizonyos isteni vonásnak kell lenni, amit ki kell alakítani a nőnek, hogy szent hivatását betölthesse. Ámde az Ő erkölcsi mellett ez náluk nem volt meg, miután azonban Betlehemben megszületett Máriától a kisdéd Jézus s a nők, leányok, hitvesek és anyák ezen ideálnak erényeit a saját lelkükre mintázták ki, a műveltség és a haladás soha nem sejtett magaslatra jutott.

És tudják Önök, mikor törték le a béke szárnyai a repülésben? Mindannyiszor, valahányszor a társadalmi intézmények és erkölcsök a női erényeket a szívekből kitépték. Ha ellenben látunk nemzeteket erkölcsiekben és anyagiakban emelkedni, akkor látjuk a nőket is a magaslatra emelkedni. De ha egy nemzet bukását néz-

*) Szemlér Ferenc főgimn. tanár beszéde a f. hó 14.-én Petrozsényben tartott kath. nőegyleti ünnepélyen.

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

HULLÓ KÖNYEK.

Sosem felejttem azt a percet el,
Amikor mondtam: no most válnunk kell!
Hogy megcsókoltam édes kis fejed,
Csak ennyit mondtál: az Isten veled! ...
De amíg mondtad, arcod elborult,
Egy fájdó könyved a kezemre hullt.

Hozott a vonat robogva, gyorsan;
S bámultam ki az ablakon hosszan.
Agyamban a sok tarka gondolat
Gyorsabban röpült, mint a gyorsvonal.
S míg az utasok benn mosolyogtak
Szemeimből a könyvek hullottak! ...

Mint fájt a szívem! Sokáig vártam,
Míg egy hűséges baráttra találtam:
Aki vigasztalt, aki oktatott,
Ki gondot s érzést velem megosztott!
Áldja meg az Ég! Mindég köszönöm,
Mert hogyha Ő nincs — hát visszaszokom! ...

Ember is lennék most már a gáton,
Hogyha az eszem nem járna máson.
Ennek pedig a végzet az oka:

Egy kis lánytól, mért ily messze hozza?
„Én nem értem, mért oly rossz a világ;
Hova tűnt el a magyar igazság” ...?
Node csillaghullás lesz a nyáron,
Én Istenem, oly epedve várom! —
Ha a galléronon kettőt látok,
A cigányra majd rá parancsolok:
Azt húzd a fülemből a javából:
— „Szép asszony lesz abból a kis lányból”! ...
Balló Kálmán.

REGÉT REGÉLEK.

Regét regélek, busat, szomorut.
Régen volt már. — Egy őszi éjszakán
— A könyv még most is szemeimre jut —
Kicsiny falunkban meghalt egy leány.
Rövid levél maradt az asztalon:
„A lelkem fáj, — a szívem is — nagyon.
Isten hozzátok! — Ne sirassatok.
Ha Pista elhagy, tudtam, meghalok.
A zugó mellé ássák testemet,
Ahol megmondta egyszer, hogy szeret”.
S Molnár Boriska meghalt csendesen.
Mikor megszólalt a templomhegyen
Temetnőhívón az öreg harang,

Mélységes gyászt vitt szerte-szét a hang,
Amint elköndült a kis völgy felett.
— Mindenki ott volt és mind könyezett.
Egy hétre rá, halála éjjelén,
Sirján találták, mondják egy legényt.
Azóta ott, hol forduló az út,
S a temetőnél kis falunkba jut,
Elcsukló sirást hallasz szüntelen:
„Szerettek, Boris, szerettek!” ...
Mindig csak ezt, s ez egyre így megyen.
— Bolond, szegény, mondják, — ha kérdezed.

Benke Tibor.

Homokvár.

— Irta: KODRA OLGA. —

Gyermekkori játékaik között kutatok. Együtt vannak: csonka karu, sánta bábuim, meséskönyvek egész garmadával.

MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA

CSIPŐ-, CSIZMA ÉS HADFELSZERELÉSI GYÁR. CS. ÉS KIR. KÖZÖSSÉGSEREG SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓI.

Petrozsény, Kossuth Lajos-utca Junger Samu házában

Elsőrangú készítményű férfi, női és gyermek lábbeliek, csizmák, munkás bakancsok eredeti gyári szabott árban árusíttatnak.

3-26

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

zük, a bukás okául látni fogjuk a léleknek legszebb kincseiből, erkölceiből és tiszta érzéseiből kivetkötött nőt.

Az első katasztrófa az emberiségnek, a paradicsomból való kiűzetés. Ott látjuk a bűnös asszonyt. A második katasztrófa, a vízözön is azért következett be, — a mint az írás mondja, — mert az ember leányai elesábitották az Isten gyermekeit.

A zsidó nép történetének is azért vannak oly sötét lapjai, mert Putifárné, Betszabe stb. homályt borítottak rá. S ha az erkölcselen nők bármelyik nép történetének színpadján is jelennek meg, ott sütyedés áll be. Tekintünk rá egy kissé a mi színpadunkra! Legtöbb drámáink, vígjátékaink úgy mutatják be a nőt, mint a kinek erkölce egyáltalában nincs. Nézzük a festészetet! Anyyira megy már, hogy a boros üveg vignettájára is kéjsóvár nőket fest. Tanáraink a megmondhatóinak annak, hány fiatal embernél arcáról törölték le az erkölcselen képeket és könyvek a tiszta élet himnuszát s tanáraink a megmondhatóinak, hány ifjú van, a ki ledér és alacsony gondolatokkal és érzelmekkel tud csak a nőre nézni.

Mi történik a XX-ik században Európában? Keleten a török állam midőn az alkotmányos útra tért, első lépésében megakarja szüntetni a nőknek eddigi lealacsonyított helyzetét.

A magyar nemzet az Ő vérével áztatott történetének folyamán Szt. Erzsébetben, Zrínyi Ilonában már megalkotta az igazi magyar nőiséget. Ezeknek a nőknek nemes példái lelkesedjenek a magyar nők!

Egy francia író mondja, hogy a vallástalan anya a társadalomnak mérgező növénye. Mert azok, a kiknek Ő életet adott, a társadalomnak csak romlását szolgálják. Olyan anyákra van szüksége nemzetünknek, a kik saját példájukkal nevelik hitre gyermekeiket. A kik tiszta erkölcsre tanítják gyermekeiket, mert ők is tiszta erkölcsűek. Mert ha erkölcsöt nem, de milliókat adtam gyermekeimnek, akkor semmit sem adtam nekik. A kik valaha az emberiségnek hasznára voltak, a kik valami nagyot cselekedtek, azok mind a szegénység párnáin születtek.

Voltak koldusok, a kik lélekben gazdagok voltak. Az az anya ad igazi kincset gyermekeinek, a ki kezeit összekulcsolva fel néz az Istenhez az égből s azt mondja gyermekének: Küzdj fiam és légy embertársaidnak a hitben nevelője.

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A mikor látom azokat a fiúkat, a kiknek arcáról a jóra való lélek sugárzik ki, olyankor mindig tisztelettel hajlok meg azok előtt a székekre asszonyok előtt, a kik beleültették fiaik lelkébe az Istenben való hitet.

Anyákra van szüksége a mai társadalomnak, a kik tudnak komoly fiakat és lányokat nevelni, a kik majd birni fogják lelkükben az Istentől beültetett igazi szeretetet, a mellyel férj és feleség egymással boldogan élhet egy egész életen át.

Nőkre van szükség, igazi nőkre, a férjüket igazán szeretni tudó nőkre.

Kinyitom az egyiket. Fonnyadt, száraz kis virágcsokor hull ki belőle, különös alaku közönséges virág. Hol láttam, honnan kaptam ezt a kis csokrot?

Kedvesebbnél-kedvesebb emlékek egész raja zúdul elém.

Nini. Nagy udvar . . . Eperfa . . . kis kert, teli sárga virágokkal. Sarkantyú virág! Megvan! Tovább tovább. Az udvar közepén nagy rakás homok. A nap heve átforrósítja. Tetejébe ültetem, kedvenc bábumat, Ő a királykisasszony, én a királyi, a homokrakás a vár. Homokvár! Az udvar végébe kis házikó. Ott lakik a vasorrú boszorka, mondják a gyermekpajtásaim. Nem hiszem. Édes anya mondta: nem igaz, ami a mesébe van, nincsenek boszorkányok. Pedig Ő csak tudja! . . . De azért kerülöm a kis házat.

Forró júliusi délután játszom homokváramban. Sarkantyú virággal körül hintem. Ez a várkert. A királykisasszonyt beültetem a közepébe. Most fog jönni a gonosz boszorka a királykisasszonyt rózsafává változtatni. De én nem engedem. És szentül hiszem, hogy királyi vagyok s kötelességem védelmezni.

Egyszerre rémülten felsikoltok. Mi ez? A boszorkány ott állt előttem. Futok a kis kertbe. A sarkantyú virágok közzé bujva néztem, mit csinál. Biztosan elvarázsolja a bábumat. De bizony nem. Csendesen tipeg a kis ház felé. Szégyenkezve sompolygok elé. Hát ennyiből áll a hős királyfi bátorsága? Most már nem félek a vén asszonytól. Mindennap látom az udvaron.

Egy vasárnap a templomban az oltár előtt térdelt. Az ajtóban találkoztunk. Rám ismert, megsimogatott:

— Kicsi kisasszony is jár templomba?

— Igen édes «szüle».

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A nap fenn ragyog az égen, táplál, életet ad. Nem is vesszük észre, hogy mennyi jótékonyaságot gyakorol velünk, csak akkor tudnák mi az a nap, ha végleg eltűnne. Ilyen nap a nő is az emberiség életében. Érezzük melegét, szívéből kisugárzó erőit és egészen természetesnek találjuk azt, de ha lebukik a nő, akkor tudnók csak, mit veszítettünk el benne.

A XX-ik század azon az úton jár, hogy lerántsa az égről a napot. Tűzzük fel ismét az égre ezt a napot, állítsuk vissza a nőt az ő tiszta erőibe és hitébe!

KÜLÖNFÉLÉK:

Borbála ünnepély. December hó 4-én ülik a bányászok védőszentjüket, Borbála ünnepét. Az Urkány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya R.-T. Bányagazgatósága az ünnepély sorrendjét következőkben állapította meg: 1. 1908. december hó 3-án este 7 órakor a központi telepivilágítása és a bányászzenekar felvonulása. 2. December hó 4-én reggel 8 órakor a kaszinó nagyertermében helyeken a Borbála pénzek kiosztása. 3. Délután 10 órakor a munkások gyülekezése az István-tárnánál és onnét a bányászzenekar kíséretében felvonulása a román. kath. templomhoz. 4. Délután 10 órakor ünnepi istentisztelet. 5. Délben 12 órakor a kaszinó nagyertermében díszebéd. 6. Délután 4 órakor a bányász táncestély megnyitása a társulati vendéglőben. 7. Este 8 órakor táncestély a Mandl-féle vendéglő nagyertermében.

A bányatársulati zenekar december hó 5-én a kaszinó nagyertermében hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Marche de l'Océan par J. Fucik. 2. Ouverture «Csokonay» y. Kéler Béla. 3. «Immer oder Nimmer» Walzer v. E. Waldeufel. 5. a) «Esti ima» O. Köhler. b) «Caprice» Walzer. C. Stix. 6. «Amerikai egyveleg» J. Kratzlöl.

Eljegyzés. Kalló Jenő eljegyezte Petrozsényben Schwartz Mariska kislányt.

Korcsolya-pálya Petrozsényben. Mint értesülünk Petrozsényben legújabbán élénk mozgalmak indult meg, melynek célja az, hogy a korcsolyázást, eme páratlan, testet edző, lelket felfrissítő és szórakoztató sportot terjeszsze. E célból alkalmas helyen korcsolya-pálya létesül, amelynek elkészítéséhez a munkálatok már folyamatban vannak. A sikert biztosító a tagok egyletté alakulnának. A megalakuló gyűlés kellő számú tag jelentkezése esetén a legközelebbi napokban fog megtartani. Kíváncsok volna, ha nagyközönségünk közönsége e nemes törekvést szeretettel felkarolná és pártolná. Felvétel iránt e lap szerkesztőségénél lehet jelentkezni posta útján is.

A sikos járdák veszélyeztetik a járó-kelők testi épségét. A havazás, olvadás és éjjeli fagyok következtén olyan csuszosak a járdák, hogy a legnagyobb vigyázat mellett is könnyen eleshetik az ember. Hiába

hívta fel az előjáróság ismételtén a háztulajdonosokat és lakókat, hogy házuk, illetőleg lakásuk előtt gondoskodjanak a hó eltakarításáról s arról, hogy a járda fűrészporral, hamuval, vagy homokkal be legyen hintve, sokan nem tesznek eleget a községi szabályrendeletben megszabott ebéli kötelességüknek. Figyelmeztetjük ezúton is az érdekelteket, hogy akik a járdákról a havat, jeget el nem takarítják s a járdát be nem hintetik lakásaik előtt, azoknak megbüntetésé iránt az előjáróság kötelesszerűleg intézkedni fog.

Táncmulatság. A vulkáni gör. keleti egyház agilis fiatal lelkése Stanka Sebetyn egész lelkével igyekszik megvalósítani azt a nagy fontosságu feltevést, hogy a népet a szereit tudja csak összetartani. Ennek a szeretetnek pedig templomot igyekszik állítani. Temploma javára táncmulatságot rendezett az egyházi előjárósággal, amely fényesen sikerült. A 190 korona tiszta bevétel élénken tanuskodik erről.

Népies felolvasás. A vulkáni ifjúsági egyesület ingyenes felolvasást tart e hó 29-én vasárnap délután 4 órakor az ifjúsági egyesület helyiségében. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

Román katonaszökevény. Folyó hó 20-án délelőtt egy romániai katona vánszorgott be a petrozsényi rendőrség őrszobájába. Szónélkül roskadt a padra. Sápadt arca tett bizonyosságot arról, hogy éhes és kimerült. Az ügyeletes rendőr hozott neki féldeci pálinkát, kenyeret és szalonát. S midőn ezt elfogyasztotta s felmelegedett, akkor mondta el, hogy a neve *Barbuleszku* György turnuszeverini illetőségű 23 éves pincér s Tîrgu-Jiu-ból megszökött az 5-ik román tüérezredtől s három éjjel és három nap a Páring hegyecsucson, harmadfélezer méter magas havasokon át, többnyire derékgi erő hóbán szökött be Magyarországra. Az egész úton kétszer találkozott a vadrengetegben havasi pásztorkokkal, akik puliszkát, meg turót adtak neki s megjelölték, hogy merre fekszik Petrozsény. Se fegyver, de még bot, vagy kés se volt nála, pedig többször közelről találkozott medvékkel. Elmondta, hogy azért szökött meg, mert nem bírta már a katonaságnál a koplalást és a kegyetlen bánásmódot elviselni. Hetenként kétszer kellene a közembereknek huslevest és rozskenyert kapni, de ezt az altisztek maguknak elharácsolják, a katonák csak meleg vízzel leöntött kukorica lisztet kapnak, azt is keveset. Ha azért, vagy bármiért panaszt emelnék, előbb a káplár, azután az őrmester, majd a századparancsnok kegyetlenül elveri, koplaltatja s bünteti, aki panaszolkozni mer. Elmondta, hogy a polgári életben pincér és hajós volt s mint ilyen Budapest-Bécsig többször járt a hajókkal s látta, hogy itt az ottanihoz képest irigylendő, boldog élete van a katonának s tudja, hogy a Románia és Magyarország-Ausztria a politikai és katona szökevényeket egymásnak nem adják ki, azért jött ide s ha besorozzák, itt szívesen szolgál, sőt itt is akar állandóan letelepülni. A szökevény tüzer anyanyelvén kívül jól beszél, ír s

Lementem az udvarra játszani. Nyílik a kapu. Gyönyörű, fiatal, szép néni jön felém. Kíváncsian nézem, olyan szagu volt a ruhája, mint a belvárosi templom, vasár-az «uri» misén.

— Kicsikém, hol lakik öv. Gergely Péterné?

— Itt szép néni, ebben a kis házban.

— Köszönöm.

Már jön elé a szüle.

— A menyem.

Anyám édes anyám, most jövök magához most, mikor nincs hova hajtsam a fejemet. Kiűztek a lakásomból. Mindent lepecsételtek. Én meg beteg vagyok. Ugye, ugye nem igaz, nem hiszi maga sem! Az én férjem nem lehet tolvaj. Fuldokló zokogásba tört ki.

— A fiam, az én fiam tolvaj! Sikolt a szüle.

— Kimeri ezt mondani? Megyek, megyek, ha kell a királyig, bezonyítom ártatlanságát. A fiam . . . szegény jó . . . fiam.

— Hova megy édes anyám? nem tudunk mi semmit tenni.

— Igazad van lányom. Maradjunk ketten. Megosztjuk a szegénységet.

Most már délutánonként hárman ülünk a kis kertben. A szüle, a szép beteg néni és én. Oh, hogy köhögött szegény. Kedveskedni akartam neki, lehoztam szép új meséskönyvemet s felolvastam. Halásan megcsókolt és egy marék sarkantyú virágot szort a fejemre. Összeszedtem, csokorba kötöttem, betettem a könyvbe. Ott maradt évek hosszú során.

Ősz van. Hideg, csunya idő, óriási szél. A szobába kell ülni egész nap. A «cselédet» többször küldöm a beteg felől kérdezősködni.

olvas németül is. Járási főszolgabíró, miután az illető magát kellőképp igazolta cselédkönyvet adott neki s egy itteni úri családnál, mint házi szolga nyert alkalmazást. A román katonai kincstár tulajdonát képező egyenruhát a hatóság visszaküldi az ezrednek.

— **Késelés.** Vér, ismét vér folyt, Lőrincz Ferenc vulkáni és Lajos Lajos petrozsényi bányász- legények ellenségeskedtek egymással. Csak alkalomra vártak, hogy forró vértüket lehűtsék. Ez is meg jött folyó hó 23-án este, amidőn a Pollacsek és Scheiber fatelepe előtt a két ellenség találkozott. Lőrincz Ferenc látta, hogy Lajos Lajos másodmagával, Papp János társával van, megfutott előlük s beszaladt a Klein-féle éjjeli üzletbe. Ezek utána szaladtak, rárohantak s Lajos Lajos hegyes, éles kését Lőrincz Ferenc nyakába döfte. 8 cm-erre hatolt be a gyilkos eszköz a szerencsétlen áldozat nyakába, mire az össze esett s vére pataként ömlött. A gyorsan alkalmazott orvosi segély a vérzést előlíti, s konstataulta, hogy nemesebb szerveket a kés nem sértett s így remény van sérült felgyógyulásához. Tettesek elmenekültek, de Könyű és Györfy községi rendőrök kézrekerítették s az esetet feljelentették.

— **Gyilkos asszonyok.** Livazényben Kunsz István bányász vadházasságban élt özv. Schmidt Antalné leányával, Mariskával. Kunsz néhány nap előtt összeveszett az asszonyával és megverte, mire az asszony elszökött hazulról. F. hó 26-án Schmidt Mariska az anyjával együtt visszatért, hogy butorait és ruháit elvigye. Kunsz nem akarta engedni és szóváltás közben feleségét meg ütötte. Erre mindkét nő pekiesett Kunsznak és agyon verték. A gyilkos asszonyokat letartóztatták.

— **Rablás.** Nem volt indokolatlan a csendőrségnek azon állítása, hogy vidékünk közbiztonságát egy szervezett rablóbanda veszélyezteti, s a petrozsényi csendőrőrsön fogva volt betörő, ennek a bandának a feje, vagy legalább is egyik notorius főcinkosa. Alig szabadult ki Orlics Dusan a kezére s lábára vert bilincsekkel oly érthetetlen módon, hogy a legbehatóbb vizsgálát sem derítette ki eddig, hogy a laktanyából miként szökhettek meg, már f. hó 23-ára virradóra vakmerő rablás híre ejtette rémületbe vidékünket. Csímpán Bauer Izidor kereskedő ablakán éjjel egy ember zörgött. Bauer az ablakhoz ment s kérdezte ki az? mit akar? Az illető cukrot kért beteg felesége részére. Olyan sziverehatóan könyörgött, hogy Bauer megajánlta s a bolt ajtón kiadott egy kiló cukrot. Amint az ajtót kinyitotta, két álarcos férfi megragadta s mellének kést szegezve követelték a pénzt. Ezalatt a harmadik álarcos rabló az üzletben kinyitotta a szekrényt s az ott talált 900 koronát magához véve eltávoztak. Mikor Bauer a rémületből felocsudott, a rablóknak hült helye volt. Az ottani csendőrség azonnal a rablók puhatolásához látott, majd

— Nem sok van már annak hátra, mondja a cseléd. Pap is volt nála.

És csakugyan. Édes anya megiltotta, hogy ahhoz az ablakhoz menjek, amely az udvarra nyílt. De egy délután olyan furcsa éneket hallottam. Kínéztem. Temetés. A szüle áll az udvar közepére tett koporsó mellett, meg néhány kíváncsi öreg asszony és bábósz gyermek.

— De hol a szép néni?
Tekintetem a koporsóra tévedt. Aranyos szegekkel van rá verve: Gergely Jánosné élt 23 évet.
— Szegény szép néni, Isten vedd. Szomorkodtam egy pár napig. De a gyermek hamar feled.

Délben szabad volt az udvarra menni. Vittem a bábumat «királykisasszonyosít» játszani, az én kedves, rég nem látott, homok váramhoz. De hova lett. Alig maradt valami nyoma. Elűjta a könnyű, száraz homokot az őszi szél, szerte-szét az udvarba.

— Istenkém! A sarkantyú virág elszáradt, homokváram elpusztult, a szép néni meghalt. Mit tegyek? Megyek a szülehez panaszkodni. Leülök a tüzhely mellé egy kis székre.

— «Adjon Isten jó napot!», köszön be egy derék, barna férfi.

— Jánoskám! te vagy? kiszabadultál? sikolt a szüle. A nyakába borul, öleli, csókolja.

— Kiderült ártatlanságom.

— De hol van?

— Istenkém!

— Anyám! . . . szólj . . .

— Meghült . . . ez a csunya hideg idő. . . Orvosért mentem . . . vágott a napsugár után . . . csak egy percre . . . ki ment a szélbe . . . mire hazajöttem . . . haldoklott. . . Aztán elvitte ez a csunya őszi szél.

— A boldogságom, zokogja a férfi.
Akárcsak az én homokváram.

az egész Zsilvölgy csendőrsége nyomozásra indult, de ezideig eredménytelenül. Nagyon valószínű, hogy a csendőrségtől megszökött Orlics Dusan horvát famunkás és eddig ismeretlen társai követték el a csímpai rablást is.

— **Elriasztott betörők.** F. hó 24-én éjjel Sorbán István petrillai körjegyző az utca felől gyanús neszt hallott. Kitekintett óvatosan a hálószoba ablakán s a sötétben is jól kivehette, hogy 3–4 ember az iroda ajtajának feltörésével foglalkozik. Halkan kinyitotta az ablakot s kétesöví vadászfegyverével a betörők közé duplázott, mire azok elfutottak. A jegyző biztosra veszi, hogy mind a két lövés talált. A vadászfegyver sérítel volt töltve — más tölténye nem volt — s 7–9 méter távolságról vette célba a betörőket. Több mint valószínű, hogy az elriasztott betörők ugyanazok voltak, akik Kohn Lázárnál Petrozsényben és Bauer Izidornál Csímpán legutóbb a rablást elkövétték. Az egész Zsilvölgy csendőrsége emberfeletti fáradozással nyomoz, de eddig eredménytelenül.

— **Gyujtogatás.** Benkovics Nándor petrozsényi bányász borszút forralt Klein petrozsényi éjjeli üzlet tulajdonos ellen. Mint rendesen, ezuttal is a harag rossz tanácsadó volt. Benkovics megnyerte társait, Szabó Györgyöt és Kovács Sándort a bosszúálláshoz. Vettek egy rossz zsákot s két liter petroléumot s ezt részben a zsákra, részben Klein faskamrájának deszkafalára locsoltak, hova jó magasan; közel a tetőhöz felszögeztek az így preparált zsákot s aztán f. hó 23-án éjjel meggyújtották. Természetesen, a gyúlékonytűt teit faépület azonnal égett, de az éjjeli mulatóban sokan voltak, akik nyomban az oltáshoz láttak és a tüzet eloltották, anélkül, hogy károsodás történt volna. Könyű és Györfy községi rendőrök éjjeli őrszolgálatot teljesítve éppen a helyszínen voltak s azonnal a tettesek után nyomoztak. Sikerült is még az éj folyamán a nevezett három bányászlegény személyében elfogni. Benkovics beismerte, hogy ő borszút forralt Klein ellen azért, mert szerelmes az üzletében levő egyik lányba s azt nem akarta elbocsájtani. A gyujtogatási kísérlettel, az egész háztömb komolyan veszélyeztetve volt. Meggondolatlan tettükért a büntető bíróság felelőségre vonja öke.

— A **mozi**, közönségünknek ez a kellemes szórakozási helye, nagyon alkalmas a téli esték unalmának elűzésére. A közönség eléggé bizonyosságát adia érdeklődésének. Alig lehetett helyet kapni a tágas, nagy teremben. Utóbbi időben nagyon észrevehető a közönség elidegenedése. Nem csoda. A zenekar két darab cigányból áll, akik még ha művészek volnának, akkor sem elégíthetnék ki a közönség igényét. Ráadásul a gép avatatlan ügyetlen kezelése, még bosszantja a közönséget. Mindezt már szóváltattuk s ezuttal is figyelmeztetjük az igazgató-ságot, hogy ne csodálkozzék, ha teljes elidegenedést tapasztal s a szépen indult vállalat megbukik. Petrozsény közönsége pártolásának is van határa s pénzeért figyelmet és ellenszolgáltatást kíván.

— **Figyelem.** Szíves figyelmében ajánljuk a m. t. helybeli és vidéki vevő közönségnek, hogy a Párisi nagy áruházban (Petrozsény, Kossuth Lajos utca) a Karácsonyi és Újévi kiállítás elkészült és a vevőközönség rendelkezésére áll, a karácsonyi vásár 1-én megkezdődik és mindenki jól cselekszik, ha szükségletét máris meg kezdi beszerezni, mert mostan nagyon szép, meglepő választék áll a vevő rendelkezésére és a kellő figyelmek kiszolgálásban is részesülnek, míg karácsony hetében a választék is apad és a rendkívüli sok dolog által nem képesek az ismeri figyelmes kiszolgálásra, már pedig a Párisi áruházunkban ehhez meg vagyunk szokva, így kezünk tehát szükségletünket beszerezni, mert igazán meglepő, amit ottan látunk és kaphatunk.

1908. évi 5290. szám kbhiv.

Versenytárgyalási hirdetés!

Az alulírott kir. közsézbányahivatal 1909. évi 550 q. széna, 100 q. szalma és 400 q. zab szükségletének biztosítása céljából f. évi december hó 15.-én délelőtt 10 órakor nyilvános versenytárgyalást fog tartani.

Ennélfogva felhivatlak ezen részt venni kívánók, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat „Ajánlat széna, szalma és zab szállításra” jelligé alatt a zsilvölgyi m. kir. közsézbányahivatalhoz címezve f. évi december hó 15-én délelőtt 9 óráig nyújtsák be.

Bánatpénz fejében a megajánlott árnak megfelelőleg kiszámított érték 5%-a készpénzben, vagy óvadék-

képes értékpapirokban, az ajánlatok beadására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig a zsilvölgyi m. kir. közsézbányahivatali pénztárba befizetendő, melyről szóló pénztári nyugta az ajánlathoz melléklendő: megjegyezvén, hogy az értékpapírok a bpesti áru- és érték-tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint, de nem névértéken felül vétetnek számításba.

A beérkezett ajánlatok a zsilvölgyi m. kir. közsézbányahivatal irodájában f. évi december hó 15.-én délelőtt 10 órakor bizottságilag fognak felbontatni, melyen az ajánlattevők is részt vehetnek.

Ajánlatok külön szénára és szalmára és külön zabra is tehetők.

A szállítási feltételek a zsilvölgyi m. kir. közsézbányahivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők esetleg kívánatra postán is megküldetnek.

A közsézbányahivatal előtt ismeretlen ajánlattevők megbízhatóságukat illetékes iparhatóságuktól beszerzendő bizonylattal igazolni tartoznak.

Az ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a szállítási és szerződési feltételeket ismeri és annak magát minden tekintetben aláveti.

Az előírt feltételeknek meg nem felelő, szabályszerűen kinem állított, későbbben beérkező, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Petrozsény, 1908. november hó 23.-án.

M. Kir. Közsézbányahivatal.

Dévai Hitelbank Részv.-Társ. Raktárházai.

A Dévai Hitelbank Részvénytársaság igazgatósága felhívja a gazda, kereskedő és iparosközönség figyelmét ujonnan épített modern berendezésű raktárait és vasbeton pincéire. A raktárházak a dévai állomás pályatestével iparvágány által vannak összekötve s a reexpediti onalis dijkiegyenlítés kedvezményét élvezik.

Elvállaljuk:

Gabonának, valamint mindennemű nyersterméknek, szesznek, pálinkának beraktározását a legelőnyösebb díjszabások és feltételek mellett.

Előleget nyújtunk minden néven nevezendő árura a legolcsóbb kamattal mellett a lehető legmagasabb kvótáig, valamint elvállaljuk mindenféle termékek és árucikkek bizományilag való eladását a legmérsékeltbb jutalék mellett.

Elvállaljuk mindenféle árunak fuvarozását, ki- és berakását, kezelését és a szállítmányozás üzlettel járó minden teendők végzését a legmérsékeltbb tételek mellett.

Felhívjuk a közönség figyelmét szesz-szabad- raktárunkra, valamint ujonnan létesített áruosztályunkra s kívánatra bárkinek megküldjük raktári szabályzatunkat és díjszabásunkat.

Készséggel szolgálunk a legmérsékeltbb speciális ajánlatokkal kérdezősködés esetére.

Minden küldemény a «Dévai Hitelbank Részvénytársaság Raktárházai» címre küldendő.

6—6

Dévai Hitelbank r.-t. igazgatósága.

— A KOLOZSVÁRI —

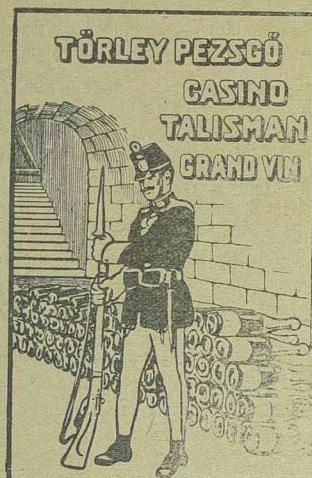
„KRISTÁLY” GŐZMOSÓ GYÁR

képviselőt keres, megfelelő jutalék ellenében a

== PETROZSÉNYI piacra. ==

Cím: „KRISTÁLY” Gőzmosó-gyár

== KOLOZSVÁR, (pályaudvar). ==

Hirdetések
jutányos áron
felvételnek
e lap
Kiadóhivatalában

Köhögés, reketség és hurut ellen
nincs jobb a

Réthy-féle
pemete-fűzükorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Czipész- és csizmadia-segédek

állandó munkára felvételnek

Cím: KOHN MÓR
Petrozsény.

Legtisztább pergetett

VIRÁGMÉZ

kapható kilogrammonként 60 kr.-ért.

FÜRBER FERENCZ-nél Petrozsény, alsó-colonia.

Üzlethelyiség, lakás és nagy
pincze azonnal kiadó
Imling-féle ház 301. szám
Petrozsény.

Első petrozsényi
könyvnyomda és
könyvkötészet

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen
tisztelt nagyérdmü közönségének

tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos áron kaphatók

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítendő hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgáljak. A kezdeti nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és
magánnyomtatványok.

Papir-, rajz-
és
könyvkereskedés.

„Petrozsény és Vidéke”
kiadóhivatala.

Karácsonyi és ujévi nagyvásár a PÁRISINAGYÁRUHÁZBAN

Petrozsény, Kossuth Lajos-utca és tér, Dr. Rosenberg Ignác-féle ház.

Mindenki vásároljon a Párisi Nagy Áruházban, hol karácsony és ujévre az alatt jelzett ajándéktárgyakat szerezhetjük be: Dohányzó készletek, szivar-, dohány-, cigaretta- és pénztárcák, utikészletek, bőröndök, velencei tükrök, plüskazetták, plüsalbumok, arckép- és levelezőlapnak, emlékkönyvek, fali-diszek, fali-képek, china-ezüst-, üveg-, és porcellán-tárgyak, kézi-táskák (ridikül) körömkészletek, bálí legyezők, illatszerek, pipere-szap-panok, szappan áruk, sakk és dominók.

Gyermekek-játékokban, baba-kocsik, francia- és öltözött babák, porcellán, nikkell és cinedények, mozgófényképek, laternamagikák, tivoli és társasjátékok, építőszekekrények, felhuzós automobílok, sinen járó vonatok, puskák, kardok, továbbá férfi és női fehérneműek, boák, sárcipők, esőernyők, nyakkendők, gallérok, kezelők, gamásnik, téli alsó trikók, harisnyák, sapkák, fekete és fehér kötények stb.

Tömeges látogatásokat kérem teljes tisztelettel:

UJHELYI LAJOS, Petrozsény